

Ympäristöministeriön, maa- ja metsätalousministeriön ja Metsähallituksen välinen julkisia hallintotehtäviä koskeva tulossopimus vuodeksi 2022 ja alustavat tulostavoitteet 2023–2026

Sisällys

1 Johdanto	5
2 Tulostavoitteet vuodelle 2022 ja alustavat tavoitteet vuosille 2023–2026	7
A Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	8
B Toiminnallinen tuloksellisuus	13
C Voimavarat.....	16
3 Seuranta ja raportointi.....	21
Liite 1: Vuosiliite 2022	22
Liite 2: Kuvaus toimintaympäristön muutoksista sekä niistä tehtävät johtopäätökset.....	30

Palvelulupaus

Hoidamme vastuullisesti Suomen upeinta luontoa ja historiakohteita sekä riista- ja kalakantoja.

Monipuoliset palvelumme ohjaavat ja innostavat ihmisiä luontoon ja erälle, mikä tuottaa terveyttä, tuloja ja työpaikkoja. Haluamme tuoda luontoelämykset ja -kokemukset kaikkien ulottuville niin, että palvelut kohdistetaan kustannustehokkaasti kysynnän mukaan.

1 Johdanto

Metsähallitukselle säädetyt julkiset hallintotehtävät hoidetaan erillisessä julkisten hallintotehtävien yksikössä, johon kuuluvat Luontopalvelut ja Eräpalvelut. Metsähallituksen Luontopalvelut vastaa Suomen luonnonsuojelualueverkoston hoidosta ja käytöstä sekä lajien ja luontotyyppien suojelusta. Luontopalvelut tuottaa luonnon virkistyskäyttöön liittyviä luonto- ja retkeilypalveluita valtion mailla sekä vaalii kulttuuriomaisuutta. Eräpalvelut tarjoaa metsästys- ja kalastusmahdollisuuksia, hoitaa riista- ja kalaelinympäristöjä ja vastaa erävalvonnasta kaikilla valtion alueilla. Luontopalveluilla on myös metsäpuiden siementen hankintaan ja varastointiin liittyviä tehtäviä. Julkiset hallintotehtävät tukee toiminnallaan saamelaiskulttuurin harjoittamisen edellytyksiä.

Metsähallitus toteuttaa osaltaan pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman strategisia tavoitteita saavuttaa Suomen hiilineutraalius vuonna 2035, vahvistaa hiilinieluja ja –varastoja sekä pysäyttää luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen ja saavuttaa YK:n biodiversiteettisopimuksen tavoitteet. Lisäksi koko Metsähallituksen toiminnassa yhteensovitetään paremmin kestävän metsätalouden, puun

saatavuuden, luonnon monimuotoisuuden, virkistyskäytön ja ilmastopolitiikan tavoitteet sekä maankäytön eri muodot. Heikentyneiden elinympäristöjen tilaa parannetaan huomattavilla lisäresursseilla, luonto- ja virkistyskohteiden kävijäpalveluita parannetaan, korjausvelkaa vähennetään suunnitelmallisesti ja luontomatkailun harjoittamisen edellytyksiä parannetaan.

Ympäristöministeriön ohjaus perustuu erityisesti YK:n biodiversiteettisopimuksen perusteella laadittuun luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön strategiaan ja toimintaohjelmaan, niiden käynnissä olevaan globaaliin ja kansalliseen päivitykseen sekä EU:n biodiversiteettistrategiaan vuoteen 2030. Maa- ja metsätalousministeriön osalta ohjaus perustuu erityisesti Kansalliseen metsästrategiaan 2025, kalataloushallinnon strategiaan ja julkisen riistakonsernin strategiaan.

Lisäksi Metsähallitus toteuttaa toiminnassaan YK:n kestävän kehityksen (Agenda 2030) tavoitteita sekä toimii Metsähallitusta koskevien omistajapoliittisten linjausten, Metsähallituksen strategian ja valtion kiinteistöstrategian mukaisesti.

A. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

(yhteiskunta, asiakas, kansalainen, luonto)

- A.1** Lajien ja luontotyyppien suojelutaso paranee ajantasaisen tiedon mukaan priorisoiduilla toimenpiteillä.
- A.2** Natura 2000- ja luonnonsuojelualue-verkoston luontoarvojen tila paranee.
- A.3** Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden arvo säilyy.
- A.4** Metsästys ja kalastus on kestävä, eettistä ja vastuullista.
- A.5** Monipuoliset ja asiakaslähtöiset eräpalvelut lisäävät hyvinvointia ja luovat edellytyksiä erätalouden yritystoiminnalle.
- A.6** Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä.

B. Toiminnallinen tuloksellisuus

(rakenteet, prosessit, palvelut, johtaminen)

- B.1** Toiminta on tuottavaa, asiakaslähtöistä ja tiedolla johdettua.
- B.2** Toiminta on ilmasto- ja vastuullista.

C. Voimavarat

(henkilöstö, osaaminen, talous, työolosuhteet)

- C.1** Henkilöstö on hyvinvoiva ja osaava.
- C.2** Rahoitusnäkökulma ja asetettu tavoite ohjaavat ennakoivasti toimintaa ja toiminnan mitoitusta.

2 Tulostavoitteet vuodelle 2022 ja alustavat tavoitteet vuosille 2023–2026

Tulostavoitekartta

Tulossopimuksen pohjana olevan tulostavoitekartan yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet on johdettu ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön strategioista ja ohjauksessa, ja ne ovat samat kuin vuoden 2022 valtion talousarviossa Metsähallituksen julkisille hallintotehtäville asetetut toiminnan vaikuttavuustavoitteet. Tulostavoitekartta sisältää tavoitteet myös toiminnallisen tuloksellisuuden ja voimavarojen osalta.

A Yhteis- kunnallinen vaikuttavuus

Valtion vuoden 2022 talousarvion keskeisiä yhteiskunnallisia vaikuttavuutta koskevia tavoitteita (A.1 jne.) tarkennetaan talousarviossa toiminnallisilla (•) ja määrällisillä tavoitteilla (mittarit). Yhteiskunnalliset tavoitteet ovat myös alustavia tavoitteita vuosille 2023–2026. Edellä mainittujen tavoitteiden toimeenpanoa tukevat vuodelle 2022 asetetut toimenpiteet on kuvattu liitteessä 1. HO-merkinnällä varustetut toimenpiteet toteuttavat osaltaan pääministeri Marinin hallitusohjelman tavoitteita.

Saaristomeren kansallispuiston luonnonhoidon kokonaissuunnitelma julkaistiin 2021. Se asettaa laadulliset raamit ja määrälliset tavoitteet luonnonhoidon vauhdittamiseksi Helmi-ohjelman ja EU:n LIFE-rahoituksen avulla.

A.1 Lajien ja luontotyyppien suojelutaso paranee ajantasaisen tiedon mukaan priorisoiduilla toimenpiteillä

- Tehostaa toimia lajien ja luontotyyppien uhanalaistumiskehityksen pysäyttämiseksi ja toteuttaa erityisesti Helmi-elinympäristö-ohjelman tavoitteita lisäämällä merkittävästi luonnonhoito- ja ennallistamistoimia sekä luontoinventointeja. HO
- Osallistuu merenhoitosuunnitelman seurantaohjelman ja toimenpideohjelman toimeenpanoon sekä parantaa sisävesien monimuotoisuuden suojelua. HO

A.1 Mittari	Toteuma 2020	Tavoite 2021	Tavoite 2022	Alustava tavoite 2023	Alustava tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026
Helmi-ohjelmaan sisältyvä soiden ennallistaminen ja perinnebiotooppien kunnostus, osuus hallituskauden tavoitteesta (yhteensä 14 000 ha), %	14	45	85	100	-	-	-
Elinympäristöjen tilan parantaminen, ennallistamisen ja hoidon (pl. perinnebiotooppien jatkuva hoito) pinta-ala, ha	4 568	7 000	7 000	3 000	3 000	3 000	3 000

A.2 Natura 2000- ja luonnon- suojelualueverkoston luontoarvojen tila paranee

- Edistää luonnonsuojelualueiden säädösvalmistelua, kiinteistönmuodostusta ja rajojen merkintää. HO
- Laatii Natura-alueiden tila-arviointeja (NATA) ja hoito- ja käyttösuunnitelmia (HKS) ja hoitaa muita suojelualueiden haltijaviranomaisen tehtäviä sekä varmistaa inventoinnin ja seurannoin näiden edellyttämän riittävän ja ajantasaisen tietopohjan.

A.2 Mittari	Toteuma 2020	Tavoite 2021	Tavoite 2022	Alustava tavoite 2023	Alustava tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026
Natura-alueiden (yhteensä 1 121 kpl) tila-arviointien (NATA) päivitykset, kpl	110	25	25	30	30	40	40
Luontotyyppi- ja lajitiedon laatu, osuus tiedosta ajantasaisista, %	61	65	80	82	82	82	82
Suotuisassa tilassa olevien luontoarvojen osuus, %	*	*	67,7	67,7	67,8	67,8	67,8

*Uusi mittari, joka ei ole ollut vielä käytössä kyseisenä vuonna.

A.3 Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden arvo säilyy

- Priorisoi edelleen kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden ylläpitoa ja hoitoa suojelu- ja käyttöarvojen mukaan.

A.3 Mittari	Toteuma 2020	Tavoite 2021	Tavoite 2022	Alustava tavoite 2023	Alustava tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026
Hyvässä kunnossa olevat kulttuurihistorialliset arvokohteet, %	33	40	45	45	45	45	45
Kulttuurihistoriallisten arvokohteiden kuntotiedon ajantasaisuus, %	77	90	95	97	97	97	97

A.4 Metsästyks ja kalastus on kestävä, eettistä ja vastuullista

- Kehittää erävalvonnan toimintaedellytyksiä ja viranomaisten yhteistyöverkoston toimintaa sekä lisää erävalvonnan vaikuttavuutta. HO
- Suunnittelee metsästyksen ja kalastuksen kestävästi sekä edistää riista- ja kalaelinympäristöjen ja lajien hoitoa. HO
- Luo toimintaedellytyksiä kalatalouselinkeinolle valtion vesillä.
- Kehittää sosiaalisen kestävyuden ja konfliktinhallinnan työkaluja eräasioiden hoidossa.

A.4 Mittari	Toteuma 2020	Tavoite 2021	Tavoite 2022	Alustava tavoite 2023	Alustava tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026
Metsästyksen ja kalastuksen valvonnassa suoritettut tarkastukset, joissa ei todettu rikettä, %	86	79,5	80,5	81,0	81,5	82,0	83,0
Metsästyksen saalispalautteiden osuus lupien määrästä, %	48	50	52	54	55	56	57

A.5 Monipuoliset ja asiakaslähtöiset eräpalvelut lisäävät hyvinvointia ja luovat edellytyksiä erätalouden yritystoiminnalle

- Tarjoaa metsästyks- ja kalastusmahdollisuuksia kansalaisille tasapuolisesti ja kehittää erämatkailua valtion alueilla. HO
- Huolehtii sujuvasta asiakaspalvelusta ja seuraa sekä varmistaa että asiakastytyväisyys säilyy hyvänä. HO
- Edistää eränkävynnin jatkuvuutta. HO

A.5 Mittari	Toteuma 2020	Tavoite 2021	Tavoite 2022	Alustava tavoite 2023	Alustava tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026
Metsästäjien ja kalastajien asiakastytyväisyys, asteikko 1–5	3,76	3,84	3,87	3,9	3,9	3,9	3,9
Valtion kalastonhoitomaksujen lkm	290 647	260 000	280 000	280 000	280 000	280 000	280 000

A.6 Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä

- Ylläpitää ja kehittää laadukkaita ja vastuullisesti tuotettuja luonnon virkistys- ja matkailukäytön palveluita huolehtimalla samalla luonnonsuojelualueiden ekologisesta kestävydestä. HO
- Vähentää retkeily- ja opastuspalvelujen korjausvelkaa. HO
- Viestii luonnon monimuotoisuuden suojelusta ja luonnon kestävästä käytöstä edistäen kansalaisten ympäristötietoisuutta ja luonnon virkistyskäytön hyvinvointivaikutuksia. HO

A.6 Mittari	Toteuma 2020	Ennuste 2021	Alustava arvio 2022	Alustava arvio 2023	Alustava arvio 2024	Alustava arvio	Alustava arvio 2025
Kokonaiskäyntimäärät: Kansallispuistot ja muut yleisökohteet, milj. kpl	9,20	9,30	9,35	9,40	9,45	9,50	9,55
Kävijöiden rahankäytön aikaansaama paikallistalousvaikutus, milj. €	371*	377	379	381	383	385	387
Luontokeskusten ja maastopalvelujen asiakastyytyväisyys, asteikko 1–5	4,4	4,3**	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4

*Koronapandemian seurauksena paikallistalousvaikutuksia ei voitu laskea luotettavasti

**Menetelmään liittyvä haaste tässä, suositteijalomakkeita ei kaikkialla kerätty (Suomen luontokeskus Haltiassa)

B Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnan tuloksellisuutta koskevat keskeiset tavoitteet (B1 jne.), keskeiset toimenpiteet (•) ja mittarit.

B.1 Toiminta on tuottavaa, asiakaslähtöistä ja tiedolla johdettua

- Kehittää digitaalisia palveluita kokonaisvaltaisesti (käynnistetään seuraavan sukupolven ULJAS-järjestelmäkokonaisuuden uudistuksen valmistelu, terävöitetään tavoittila ja toimintatapaa digitaaliselle asiakaspalvelulle, kehitetään asiakaspalautteiden keräämistä)
- Kehittää toimintatapoja ja johtamista (arvioidaan uuden johtamisjärjestelmän toimivuutta ja tehdään tarvittavat korjaustoimenpiteet)

B.1 Mittari	Toteuma 2019–2020	Alustava arvio 2020–2021	Alustava arvio 2021–2022	Alustava arvio 2022–2023	Alustava arvio 2023–2024	Alustava arvio 2024–2025	Alustava arvio 2025–2026
Kokonaistuottavuusindeksi, deflatoimaton	113,29	102	102	102	102	102	102

B.1 Mittari	Toteuma 2020	Tavoite 2021	Tavoite 2022	Alustava tavoite 2023	Alustava tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026
Kansallisten kumppanien tyytyväisyys yhteistyöhön Luontopalvelujen ja Eräpalvelujen kanssa, erittäin tyytyväisten ja melko tyytyväisten osuus, %	63	64	65	66	67	68	69

B.2 Toiminta on ilmastoviisasta ja vastuullista

- Pienentää hiilijalanjälkeään (tuetaan etäkokousten järjestämistä ja etätyöskentelyä, matkustetaan ilmastoviisaasti)
- Laajentaa kestäviä ja eettisiä toimintatapoja koko arvoketjussa (perehdytetään henkilöstö sisäisiin toimintatapaohjeisiin, toteutetaan vastuullisuusohjelman kehittämiskohteet)

C Voimavarat

Voimavaroja koskevat keskeiset tavoitteet (C.1 jne.), keskeiset toimenpiteet (•) ja mittarit.

C.1 Henkilöstö on hyvinvoiva ja osaava

- Kerää ja analysoi henkilöstön palautetta ja parantaa toimintaa sen perusteella (kehitetään JHT:n tilannekuvatyökalua ja tehostetaan sisäistä viestintää yhteisestä tilannekuvasta, arvioidaan JHT:n johtamisen kehittämisen onnistumista henkilöstökyselyllä)
- Huolehtii henkilöstön osaamisen kehittämisestä (kartoitetaan osaaminen tulos- ja kehityskeskusteluissa, määritellään selkeästi yhteiset osaamisen kehittämistarpeet ja vastuut koulutuksen toteutuksessa)

C.1 Mittari	Toteuma 2020	Tavoite 2021	Tavoite 2022	Alustava tavoite 2023	Alustava tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026
Esimiestyöskentely (asteikko 1–5)	3,9	4,1	4,2	4,2	4,3	4,3	4,3
Metsähallitus työnantajana (asteikko 1–5)	3,9	4,0	4,1	4,1	4,2	4,2	4,3
Työn merkityksellisyys (asteikko 1–5)	4,1	4,1	4,2	4,3	4,3	4,3	4,3

C.1 Mittari	Toteuma 2020	Tavoite 2021	Tavoite 2022	Alustava tavoite 2023	Alustava tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026
Henkilötyövuosien kehitys, Luontopalvelut, htv*	450	510	550	510	490	480	480
Henkilötyövuosien kehitys, Eräpalvelut, htv*	74	74	78	70	65	65	65
Yhteensä, htv*	524	584	628	580	555	545	545

*Poissaoloja ei ole poistettu.

C.2 Rahoitusnäkymä ja asetetut tulostavoitteet ohjaavat ennakoivasti toimintaa ja toiminnan mitoitusta

- Selvittää ratkaisuja rahoituspohjan kehittämiseksi (tehdään pitkän aikavälin alueelliset ja valtakunnalliset suunnitelmat siitä, miten hyödynnämme parhaiten EU-rahoitusta tulostavoitteiden saavuttamiseksi talouden näkymä huomioiden)
- Vahvistaa vuorovaikutusta eduskunnan, ministeriöiden ja muiden päättäjien kanssa (tehdään valtakunnallista ja maakunnallista vaikuttamista tavoitteellisesti ja aktiivisesti)

Rahoitusrakenne

Budjettirahoitus on myönnetty käytettäväksi Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien menojen kattamiseen. Vuoden 2022 budjettirahoitus ja maksuaikataulu on eritelty liitteessä 1. Määrärahoja saa käyttää myös EU ja muilla tuilla toteutettavien hankkeiden omarahoitussuutta koskevien menojen maksamiseen. Tavoitteiden toteuttaminen edellyttää myös aktiivista ulkopuolisen rahoituksen hankintaa.

Valtion talousarviosta myönnettävän rahoituksen lisäksi julkisiin hallintotehtäviin käytetään julkisten hallintotehtävien yksikölle kertyvät tulot, kiinteistöjen myyntituotot, hankerahoituksella saadut tulot sekä muut saadut avustukset ja lahjoitukset.

Rahoitus valtion talousarviosta (momentti), 1000 euroa	Toteuma 2020	Ennuste 2021	Alustava arvio 2022	Alustava arvio 2023	Alustava arvio 2024	Alustava arvio 2025	Alustava arvio 2026
Maa- ja metsätalousministeriön momentti 30.64.50*	7 228	11 520	10 600	8 050	7 147	7 147	7 147
Ympäristöministeriön momentti 35.10.52*	49 748	70 650	79 650	46 320	40 619	40 619	40 619
Ympäristöministeriön momentti 35.10.63*	17	370	150	-	-	-	-
Ympäristöministeriön momentti 35.10.22* (VELMU)	484	722	1 275	780	780	780	780
Muu rahoitus valtion talousarviosta perustuen erillispäätöksiin	7 737	4 218	2 792	2 888	2 115	2 115	2 115
Yhteensä	65 214	87 480	94 467	58 038	50 661	50 661	50 661

*Vuosiin 2020–2023 sisältyy edelliseltä vuodelta siirtyvät erät.

Muu rahoitus, 1000 euroa	Toteuma 2020	Ennuste 2021	Alustava arvio 2022	Alustava arvio 2023	Alustava arvio 2024	Alustava arvio 2025	Alustava arvio 2026
Tulorahoitus, maa- ja metsätalousministeriön toimiala	7 226	7 170	6 300	6 270	6 270	6 270	6 270
Tulorahoitus, ympäristöministeriön toimiala	5 309	8 250	5 140	4 620	4 610	4 610	4 610
Tulorahoitus yhteensä	12 535	15 420	11 440	10 890	10 880	10 880	10 880
LIFE - rahoitus*	2 511	2 700	3 700	3 700	4 300	4 000	4 000
Muu Euroopan unionin rahoitus*	3 530	2 871	2 430	1 393	1 027	922	922
Muu rahoitus*	351	-	-	-	-	-	-
Yhteensä	6 392	5 571	6 130	5 093	5 327	4 922	4 922

*MMM:n tulorahoitus sisältää Siemenmyynnistä saatavat tulot. Tuloissa ei ole huomioitu edellisten tilikausien ylijäämää.

Rahoitus yhteensä	Toteuma 2020	Ennuste 2021	Alustava arvio 2022	Alustava arvio 2023	Alustava arvio 2024	Alustava arvio 2025	Alustava arvio 2026
Yhteensä	84 141	108 471	112 037	74 021	66 868	66 463	66 463

3 Seuranta ja raportointi

Asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan osana Metsähallituksen ja ohjaavien ministeriöiden välistä tulosohjausta.

Metsähallitus toimittaa ympäristöministeriölle ja maa- ja metsätalousministeriölle väliraportin tavoitteiden saavuttamisesta ja taloudesta 31.8.2022 tilanteen mukaisesti syyskuun loppuun mennessä. Metsähallitus laatii vuosittain tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä.

Yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden mittarien toteuman arvioinnissa käytetään valtion tulostietojärjestelmän arvosana-asteikkoa: 1 = Tavoitteesta on luovuttu, 2 = Tavoite ei ole toteutunut, 3 = Tavoite on toteutunut osittain, 4 = Tavoite on saavutettu, 5 = Tavoite on ylitetty.

Tulossopimuksen tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit tarkistetaan vuosittain ja päivitetään tarvittaessa.

Liite 1: Vuosiliite 2022

Valtion vuoden 2022 talousarvion keskeiset yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskevat tavoitteet (A.1 jne.), selvitysosan keskeiset tulostavoitteet eli toimenpiteet (•) sekä näiden toimenpiteiden toimeenpanoa tukevat keskeisimmät vuositoimenpiteet (◦). HO-merkinnällä varustetut keskeiset toimenpiteet toteuttavat osaltaan pääministeri Marinin hallitusohjelman tavoitteita.

A Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

A.1 Lajien ja luontotyyppien suojelutaso paranee ajantasaisen tiedon mukaan priorisoiduilla toimenpiteillä

- Tehostaa toimia lajien ja luontotyyppien uhanalaistumiskehityksen pysäyttämiseksi ja toteuttaa erityisesti Helmi-elinympäristöohjelman tavoitteita lisäämällä merkittävästi luonnonhoito- ja ennallistamistoimia sekä luontoinventointeja. HO
 - Saattaa loppuun suojelualueiden luontotyyppirästien inventoinnin, Ylä-Lapin luontotiedon ja valtakunnallisen perinnebiotooppi-inventoinnin päivityksen sekä jatkaa Selkämeren kansallispuiston ja muiden merisuojelualueiden vedenalaisen luonnon inventointeja ja osallistuu letto- ja rantaluontotyyppien inventointihankkeisiin.
 - Jatkaa Helmi-toimintaohjelman toteuttamista eri elinympäristöissä sekä laatii ohjelman tavoitteiden mukaisen toteutussuunnitelman vuosille 2023–2030 yhteistyössä ELY-keskusten kanssa.
 - Toteuttaa seurantasuunnitelmien mukaisesti soiden ennallistamisen sekä kunnostus- ja luonnonhoitotoimien vaikuttavuuden seurannat sekä täydentää seurantaverkostoja tarpeellisilta osin.
 - Kohdentaa lajistokartoituksia ja seurantoja uhanalaisimpiin lajeihin ja direktiivilajeihin sekä tunnistettujen lajistotietotarpeiden mukaisesti, sekä toteuttaa uhanalaisimpien lajien elinympäristöjen hoitoa ja muita suojelutoimia mm. priorisointineuvottelujen tulosten pohjalta.
 - Osallistuu pölyttjästrategian toimeenpanoon ja kansallisen pölyttjäseurannan käynnistämiseen .
 - Jatkaa Saimaan norppasaariston maailmanperintöhakemuksen valmistelua yhdessä maakunnallisten ja paikallisten toimijoiden kanssa.
 - Vastaa strategisen luontohankkeen (SNaP-Life) valmistelusta yhdessä kumppaneiden kanssa.
- Osallistuu merenhoitosuunnitelman seurantaohjelman ja toimenpideohjelman toimeenpanoon sekä parantaa sisävesien monimuotoisuuden suojelua. HO
 - Käynnistää BiodiverSea LIFE IP -hankkeen ja toteuttaa merenhoidon toimenpideohjelmaa osana hanketta.
 - Käynnistää merenhoidon seurantaohjelman hiekka- ja sorapohjien sekä vedenalaisten putkilokasvien seurannat, toteuttaa muita seurantaohjelman toimia roolinsa mukaisesti sekä toteuttaa Velmu-ohjelmaa.

A.2 Natura 2000- ja luonnonsuojelualueverkoston luontoarvojen tila paranee

- Edistää luonnonsuojelualueiden säädösvalmistelua, kiinteistönmuodostusta ja rajojen merkintää. HO
 - Edistää säädösvalmistelua yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa erityisesti Merenkurkussa, Pirkanmaalla, Pohjois-Savossa, Oulun seudulla ja Koillismaalla.
 - Edistää kiinteistönmuodostamista etenkin Pohjois-Karjalan ja Länsi-Lapin luonnonsuojelualueilla sekä Lemmenjoen ja Sallatunturin kansallispuistoissa, sekä jatkaa luonnonsuojelualueiden ulkorajojen ja rajoitusalueiden merkintää.
- Laatii Natura-alueiden tila-arviointeja (NATA) ja hoito- ja käyttösuunnitelmia (HKS) ja hoitaa muita suojelualueiden haltijaviranomaisen tehtäviä sekä varmistaa inventoinnin ja seurannoin näiden edellyttämän riittävän ja ajantasaisen tietopohjan
 - Osallistuu Natura IX -verkostopäivityksen valmisteluun.
 - Edistää HKS-suunnitelmien laatimista kiireellisimmillä kohteilla mm. Saaristomeren, Repoveden, Linnansaaren, Perämeren, Pallas-Yllästunturin ja Sallatunturin kansallispuistoissa.
 - Edistää järjestyssääntöjen laatimista kiireellisimmillä kohteilla mm. Kevon luonnonpuistossa.

A.3 Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden arvo säilyy

- Priorisoi edelleen kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden ylläpitoa ja hoitoa suojelu- ja käyttöarvojen mukaan.
 - Osallistuu valtion kiinteistöstrategian toimeenpanon yhteistyöhankkeeseen ja toteuttaa ympäristöministeriön kanssa neuvoteltuaan em. työryhmän esityksiä.

A.4 Metsästys ja kalastus on kestävä, eettistä ja vastuullista

- Kehittää erävalvonnan toimintaedellytyksiä ja viranomaisten yhteistyöverkoston toimintaa sekä lisää erävalvonnan vaikuttavuutta. **HO**
 - Edistää alueellisten viranomaisyhteistyöverkostojen toiminnan käynnistämistä ja kehittämistä sekä osallistuu aktiivisesti erävalvonnan yhteistyöryhmän toimintaan.
 - Parantaa ja selkeyttää erätarkastajan toimivaltuuksia osallistumalla aktiivisesti valvontaa koskevan lainsäädännön uudistamiseen.
 - Tehostaa erävalvonnan vaikuttavuutta viestinnällisesti.
- Suunnittelee metsästyksen ja kalastuksen kestävästi sekä edistää riista- ja kalaelinympäristöjen ja lajien hoitoa. **HO**
 - Kehittää toimintatapoja ja yhteistyötä riista – ja kalaelinympäristökunnostuksissa.
 - Parantaa suunnittelussa käytettävän saalisपालauteaineiston tarkkuutta, laatua ja luotettavuutta sekä kehittää toimintatapoja riittävän saalispalautteen saamiseksi. Osallistuu ja edistää Oma kala- palvelun kehittämistyötä.
 - Osallistuu kalatalousalueiden toimintaan ja kalatalousalueiden KHS:ien toteutukseen valtion vesien osalta.
 - Koordinoi ja toteuttaa haitallisten vieraspetojen pyyntiä HELMI-ohjelmaan kuuluvilla rannikkoalueen arvokkailla lintuvesillä.
 - Valmistelelee LIFE-rahoitushakemuksen Metsäpeura-LIFE:n jatkoksi.
- Luo toimintaedellytyksiä kalatalouselinkeinolle valtion vesillä.
 - Edistää kalastusmahdollisuuksien kestävä ja tasapuolista tarjontaa kaupallisille kalastajille ja kalastusoppaille valtion vesillä, kalatalousalueissa ja osakaskunnissa.
- Kehittää sosiaalisen kestävyden ja konfliktinhallinnan työkaluja eräasioiden hoidossa.
 - Selkeyttää viestinnällisesti pohjoisten alueiden kestävä käytön yhteensovittamista.

A.5 Monipuoliset ja asiakaslähtöiset eräpalvelut lisäävät hyvinvointia ja luovat edellytyksiä erätalouden yritystoiminnalle

- Tarjoaa metsästys- ja kalastusmahdollisuuksia kansalaisille tasapuolisesti ja kehittää erämatkailua valtion alueilla. HO
 - Edistää kalastusmatkailua ja kasvattaa aluetaloudellisia hyötyjä luomalla ja kehittämällä yhteistyömalleja yrittäjien ja kalatalouskentän muiden toimijoiden kanssa.
 - Arvioi ja kehittää erämatkailuyrittäjien toimintaedellytyksiä yhteistyössä MMM:n ja paikallisten erämatkailuyrittäjien kanssa.
- Huolehtii sujuvasta asiakaspalvelusta ja seuraa sekä varmistaa että asiakastyytyväisyys säilyy hyvänä. HO
 - Toteuttaa digitaalisen myyntikanavan uudistamisen (Eräluvut-verkkopalvelu).
 - Kehittää hirvenmetsästyksen lupahakumenettelyä yhdessä Suomen riistakeskuksen kanssa.
 - Turvaa asiakaspalvelun tavoitettavuuden monipuolisten kanavien kautta.
 - Kehittää asiakastyytyväisyyden jatkuvaa seuranta.
- Edistää eränkäynnin jatkuvuutta. HO
 - Pyrkii siirtämään eräkummitoiminnan koordinoinnin hallitusti uudelle taholle ja keskittyy jatkossa eräpassin päivitykseen ja ylläpitoon.

A.6 Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä

- Ylläpitää ja kehittää laadukkaita ja vastuullisesti tuotettuja luonnon virkistys- ja matkailukäytön palveluita huolehtimalla samalla luonnonsuojelualueiden ekologisesta kestävydestä. HO
 - Uudistaa ja vahvistaa kestävän matkailun yhteistyökäytännöt matkailualan toimijoiden kanssa mm. ottamalla käyttöön Sustainable Travel Finland -tuotemerkin kansallispuistoihin.
 - Laajentaa luonnon virkistyskäytön ja matkailun kestävyden seurannan kattavuutta ja kehittää menetelmiä arvioimaan erityisesti käytön vaikutuksia lajeihin ja luontotyypeihin.
 - Uudistaa kävijäseurannan ja sen tulosten viestimisen menetelmät ja ottaa käyttöön tätä tukevan kävijäseurantajärjestelmän.
 - Osallistuu kansallisen luonnon virkistyskäyttöstrategian toimeenpanoon ja mm. strategian mukaiseen valtion retkeilyalueverkoston pitkän aikavälin kehittämistarpeita selvittävään valmistelutyöhön.
 - Toteuttaa digitaalisen asiakaspalvelun tiekarttaa vuonna 2021 aikana tarkentuvilla toimenpiteillä.
 - Laatii kehittämisohjelman palvelujen tilan parantamiseksi yhdenvertaisuuden näkökulmasta.
 - Parantaa asiakasturvallisuutta vuoden 2020 selvityksen havaintojen pohjalta.
 - Parannetaan joukkoliikennettä kansallispuistoihin ja muihin vilkkaasti käytettyihin luonto- ja kulttuuriperintökohteisiin yhteistyössä kuntien ja toimijoiden kanssa.
- Vähentää retkeily- ja opastuspalvelujen korjausvelkaa. HO
 - Poistaa pääosin vuoden 2019 alussa arvioidun luontokohteiden palveluvarustuksen korjausvelan.
 - Kehittää palveluinfraa vastaamaan nykyistä ja ennakoitua kysyntää elinkaari- ja ilmastonäkökulmaa huomioiden.
- Viestii luonnon monimuotoisuuden suojelusta ja luonnon kestävästä käytöstä edistäen kansalaisten ympäristötietoisuutta ja luonnon virkistyskäytön hyvinvointivaikutuksia. HO
 - Lisää kestävän ja vastuullisen retkeilyn sekä luonnonsuojelun asiakasviestintää (esimerkiksi retkietiketti, maastoranger -toiminta, opasteet, tupaohjeet, esteettömyys).
 - Viestii aktiivisesti HELMI-ohjelman ja LIFE-hankkeiden tuloksista ja yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta.
 - Toteuttaa luonto- ja ympäristökasvatusta luontopalveluissa vuonna 2021 päivitetyn ohjeistuksen mukaan, puistoalueiden vahvuuksia painottaen.
 - Viestii aktiivisesti luonnon virkistyskäytön investointien kohdentamisesta ja vaikuttavuudesta.
 - Ottaa käyttöön asiakasviestinnän uusia digitaalisia menetelmiä digiagendassa sovitulla tavalla.
 - Julkaisee ja jalkauttaa kestävän matkailun periaatteisiin perustuva vastuullisen matkailun perehdytysmateriaali matkailun yhteistyöyrityksille ja koulutusorganisaatioille.

Kansainvälistä toimintaa koskevat tavoitteet koskien ympäristöministeriön erillisrahoitusta

- Vastaa Suomen ja Viron luonnonsuojeluyhteistyön järjestämisestä vuonna 1991 ympäristöministeriöiden välillä allekirjoitetun yhteistyösopimuksen puitteissa.
- Vastaa Luontopalvelujen ja Latvian luonnonsuojeluviraston välillä 2010 sovitun yhteistyösopimuksen toteuttamisesta.
- Osallistuu Ramsarin kosteikkosopimuksen kansalliseen toimeenpanoon ja kansainväliseen yhteistyöhön .
- Osallistuu Natura 2000 biogeografiseen prosessiin.
- Osallistuu Kiinan kanssa tehtävään kansallispuistoyhteistyöhön.

Metsähallituksen yhteistä toimintaa koskevat tavoitteet

- Osallistuu Metsähallituksen strategian toteutukseen.
- Osallistuu Metsähallituksen ilmasto-ohjelman toteutukseen.
- Osallistuu valtion retkeilyalueiden toiminnan kehittämiseen.
- Osallistuu kansallispuisto- ja luonnonsuojelualueverkoston laajentamishankkeisiin asiantuntijana.
- Osallistuu Metsähallituksen yhteiseen nuorisoviestintään ja eräkummitoimintaan.
- Osallistuu HELMI-ohjelman toteutukseen yhteistyössä Metsätalous Oy:n kanssa.

Rahoitus vuonna 2022

Ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö maksavat Metsähallitukselle toimintavuoden aikana tämän sopimuksen mukaisista tehtävistä. Mikäli valtion lisätalousarvioissa osoitetaan alla oleviin määrärahoihin liittyviä palkkaperusteisia tai niihin verrattavia muita vastaavia lisäyksiä, voidaan ne osoittaa Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien käyttöön ilman erillistä sopimusta.

Maksuerät YM, €	Eräpäivä	mom 35.10.52	mom 35.10.22	mom 35.01.01
I erä	31.3.2022	14 200 000	780 000	14 500
II erä	30.4.2022	4 720 000	-	-
III erä	31.5.2022	4 720 000	-	-
IV erä	30.6.2022	4 720 000	-	-
V erä	31.7.2022	4 720 000	-	-
VI erä	31.8.2022	4 720 000	-	-
VII erä	30.9.2022	4 720 000	-	-
VIII erä	31.10.2022	4 720 000	-	-
IX erä	30.11.2022	4 720 000	-	-
X erä	15.12.2022	4 794 000	-	-
XI erä	30.11.2021	5 000 000	-	-
XII erä	15.12.2021	7 942 000	-	-
Yhteensä TA 2022	-	56 754 000	780 000	14 500

Maksuerät MMM, €	Eräpäivä	mom 30.64.50
I erä	28.2.2022	1 440 000
II erä	30.4.2022	1 440 000
III erä	30.6.2022	1 440 000
IV erä	30.9.2022	1 440 000
V erä	30.11.2022	1 487 000
Laskutetaan yhteensä	-	7 247 000
Pohjois-Suomen siemenhuolto*	-	1 100 000
Yhteensä TA 2022	-	8 347 000

*Laskutetaan erikseen ministeriön kanssa sovittaessa.

Liite 2: Kuvaus toiminta- ympäristön muutoksista sekä niistä tehtävät johtopäätökset

Biodiversiteetin köyhtyminen ja ilmastonmuutos

Luontotyyppejen ja lajien uhanalaisuusarviointien mukaan lähes puolet luontotyypeistä ja 12 prosenttia lajeista on uhanalaisia. Tästä syystä uhanalaistumiskehityksen pysäyttämiseksi valtion alueilla sekä yksityisillä suojelualueilla tehtävien ennallistamis- ja luonnonhoitotöiden volyymia kasvatetaan merkittävästi.

Hiilivarastojen kasvattaminen on ilmaston muutoksen hillinnän kannalta avainasemassa. Koska turve on suurin ja tehokkain maalla oleva hiilivarasto, sitä kasvatetaan valtion mailla ennallistamalla soita tuhansia hehtaareja ja toteuttamalla toimia hiilijalanjäljen pienentämiseksi. Vieraslajien torjuntaa tehostetaan, koska ilmastonmuutoksen seurauksena haitallisten vieraslajien määrä on lisääntynyt. Myös virtavesien kunnostukseen ja vaelluskalojen elinkierron turvaamiseen panostetaan aiempaa enemmän.

Valtion budjettirahoituksen merkittävä kasvu ja EU:n Life-projektien rahoitus antavat biodiversiteetin köyhtymisen estämisen ja ilmastonmuutoksen hillinnän osalta lähivuosina hyvät puitteet. Ennallistamisen ja luonnonhoidon volyymien kasvaessa on erityisen tärkeää, että toimenpiteet kohdennetaan edelleen priorisoidusti toimien kustannusvaikuttavuuden varmistamiseksi. Luontotiedon ylläpito sekä sen laatu ja ajantasaisuus ovat myös tärkeitä toiminnan kohdentamisen ja vaikuttavuuden seurannan kannalta.

Luonnon kestävän käytön korostuminen ja vapaa-ajan käytön muutos

Valtion alueiden luonnon virkistyskäyttö on lisääntynyt viime vuosina voimakkaasti, mikä on samassa suhteessa lisännyt kysyntää opastukselle, viestinnälle sekä metsästys- ja kalastuslupien myynnille. Koronan aiheuttaman poikkeustilan on havaittu lisäävän kotimaan matkailua jopa pysyvästi, ja luonto vetää nyt puoleensa myös ihmisiä, joilla ei ole aiempaa kokemusta ja tietämystä, kuinka luonnossa tulee toimia. Luonnossa liikkuvien määrän kasvu aiheuttaa normaalia enemmän lieveilmiöitä, kuten suojelualueilla ilmeneviä luvattomia nuotiopaikkoja, luvatonta leiriytymistä, autiotupien ja muun infran sekä luonnon vahingoittamista.

Kestävyys ja vastuullisuus ovat luonto - ja erämatkailun kasvun ja kehittämisen keskeisimmät lähtökohdat. Tästä syystä on parannettava matkailun

ja virkistyskäytön kestävyuden seurantaa sekä vähennettävä retkeily- ja opastuspalvelujen korjausvelkaa. Merkittävästi kasvanut budjettirahoitus antaa näihin erinomaiset puitteet. Lisääntyvä luonnon käyttö ja kulutus edellyttää myös valvonnan lisäämistä, kasvavaa valvontaviranomaisyhteistyötä ja sen resurssoinnin kasvattamista tarvittavalle tasolle. Kalastuksen lakisääteisten tehtävien asianmukainen hoitaminen edellyttää Metsähallituksen kalastustoimen kokonaistarkastelua ja resurssointia.

Kestävyys ja vastuullisuus korostuvat asiakaspalvelussa, tuotteistuksessa, viestinnässä ja markkinoinnissa, matkailun ohjauksessa ja yhteistyössä sekä vilkkaassa käytössä olevien käyntikohteiden käytännön hoidossa. On tärkeää, että hoidossa olevista kohteista ja niiden palveluista markkinoinnissa muodostettava kuva vastaa todellisuutta, ja että nämä kohteet pystytään pitämään sellaisessa kunnossa, että liikkuminen on turvallista. Myös erämatkailun kehittämiseen kohdistuu kasvavia odotuksia. Metsästys- ja kalastusmatkailun kehittäminen on kuitenkin haastavaa, koska lainsäädäntö ja erityisoikeudet tuovat siihen omat erityispiirteensä. Eräpalvelujen yhteistyötarpeet alan toimijoiden kanssa kasvavat ja on yhdessä etsittävä kestäviä ratkaisuja erämatkailun kehittämiseksi valtion mailla.

Työelämän ja digitalisaation murros

Nopea toimintaympäristöjen kehittyminen tuo paineen reaaliaikaiselle päätöksenteolle, toiminnan ohjaamiselle älykkäiden prosessien ja tiedolla johtamisen lähtökohdista sekä kestävään käyttöön ohjaavalle digitaaliselle asiakaspalvelulle. Digitaaliset uudet palvelut, ekosysteemit, alustatalous ja avoin data edellyttävät uudistumistarvetta matkailuaineistojen tuotantoon, lupahallintaan, asiakaspalveluun ja luontokeskusten toimintakonsepteihin sekä tuovat suojelualueisiin liittyvät tuotteet uusiin kanaviin. Digitaalisten ja datapalveluiden kehittäminen asiakastarpeiden näkökulmasta on yhä kriittisempi menestystekijä ja yhteistyö Metsähallituksen ulkopuolisten toimijoiden kanssa korostuu. Uudet teknologiat, tekoäly ja robotiikka/automaatio kiihdyttävät työelämän murrosta tuoden eteen yhä monimutkaisempien ongelmien ratkaisun ja vaikuttaen jokaisen arkeen aiheuttaen jatkuvan oppimisen tarpeen sekä uudistumista tukevien toimintatapojen käyttöönoton. Työelämän ja digitalisaation murroksen haasteiden ratkaiseminen vaatii tulevaisuudessa yhä enemmän lisäresurssointia.

Luonnon arvon ja yhteisen varallisuuden
vastuullista kehittämistä yli sukupolvien.